

POZNÁMKA SEKRETARIÁTU:

Tato norma vychází z dokumentu TRADE/WP.7/1999/7/Add.8

NORMA EHK OSN FFV-04 týkající se uvádění na trh a kontroly obchodní jakosti

CHŘESTU v mezinárodním obchodu mezi členskými státy EHK OSN a určeného pro tyto státy

I. DEFINICE PRODUKTU

Tato norma platí pro prýty chřestu odrůd (kultivarů) pěstovaných z *Asparagus officinalis* L., které se spotřebiteli dodávají v čerstvém stavu, kromě chřestu určeného k průmyslovému zpracování.

Podle barvy prýtů se chřest zařazuje do čtyř skupin:

- chřest bílý,
- chřest fialový, hlavička musí být růžová až fialovopurpurová a část prýtu musí být bílá,
- chřest fialovozelený, část prýtu je fialově a zeleně zbarvená,
- chřest zelený, hlavička a větší část prýtu jsou zelené.

Tato norma se nevztahuje na chřest zelený a chřest fialovozelený příčného průměru menšího než 3 mm ani na chřest bílý a chřest fialový příčného průměru menšího než 8 mm, balený v rovnoměrných svazcích nebo ve spotřebitelských baleních.

II. USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE JAKOSTI

Účelem normy je stanovit požadavky na jakost chřestu ve fázi vývozní kontroly po úpravě a zabalení.

A. Minimální požadavky

Ve všech třídách, s přihlédnutím ke zvláštním ustanovením uvedeným pro jednotlivé jakostní třídy a k dovozeným odchylkám, musí být prýty:

- celé,
- zdravé; nedovolují se produkty napadené hnilobou nebo s poškozením, které je činí nevhodnými ke spotřebě,
- bez poškození způsobených nevhodným praním (prýty mohou být oprány, nikoli však „máčený“),
- čisté, v podstatě bez veškerých viditelných cizorodých látek,
- čerstvého vzhledu a svěží vůně,
- v podstatě bez škůdců,
- v podstatě bez poškození způsobených škůdci,
- v podstatě bez otlaků,
- bez nadměrné povrchové vlhkosti, tzn. po případném praní či zchlazení studenou vodou dostatečně osušené,
- bez cizorodých zápachů a/nebo chutí.

Řez na bázi musí být pokud možno hladký.

Kromě toho prýty nesmějí být duté, prasklé, oloupané ani zlámané. Dovolují se však drobné praskliny, vzniklé po sklizni, pokud jejich rozsah nepřevyšuje dovolené odchylky uvedené v části IV. A: Dovolené odchylky jakosti.

Chřest musí být tak vyvinutý a v takovém stavu, aby:

- vydržel přepravu a manipulaci a
- mohl být doručen do místa určení v uspokojivém stavu.

B. Jakostní třídy

Chřest se zařazuje do tří níže uvedených jakostních tříd:

i) Výběrová třída

Prýty v této třídě musí být nejvyšší jakosti, dobře tvarované a v podstatě rovné. Hlavičky musí být, s přihlédnutím k typickým znakům skupiny, ke které prýty náležejí, velmi dobře sevřené.

Dovolují se jen velmi slabé stopy hniloby prýtů, pokud je spotřebitel může běžným loupáním odstranit.

U skupiny „chřest bílý“ musí být hlavičky i prýty bílé; u prýtů se dovoluje jen slabě růžový nádech.

Chřest zelený musí být zcela zelený.

V této jakostní třídě nejsou dovoleny žádné stopy dřevnatění.

Řez na bázi musí být, pokud možno, kolmý na podélnou osu prýtu. Je-li však chřest vázán do svazků, mohou být prýty umístěné na obvodu svazku pro lepší vzhled seříznuty mírně šikmo, výška zešíkmení však nesmí přesahovat 1 cm.

ii) Třída I

Prýty v této jakostní třídě musí být dobré jakosti a dobře tvarované. Mohou být mírně zakřivené. Hlavičky musí být, s přihlédnutím k typickým znakům skupiny, ke které prýty náležejí, dobře sevřené.

Dovolují se slabé stopy hniloby, pokud je spotřebitel může běžným loupáním odstranit.

U skupiny „chřest bílý“ se dovoluje slabě růžový nádech u prýtů i hlaviček.

Chřest zelený musí být zelený nejméně na 80 % délky prýtu.

U skupiny „chřest bílý“ se nedovolují dřevnaté prýty. U ostatních skupin jsou povoleny stopy dřevnatění ve spodní části prýtů, pokud je spotřebitel může běžným loupáním odstranit.

Řez na bázi musí být, pokud možno, kolmý na podélnou osu prýtu.

iii) Třída II

Tato třída zahrnuje prýty, které nelze zařadit do vyšších tříd, ale které splňují minimální požadavky uvedené výše.

Ve srovnání s jakostní třídou I mohou být prýty méně dobře tvarované, více zakřivené a mohou mít, s přihlédnutím ke znakům skupiny, ke které náležejí, hlavičky i lehce otevřené.

Jsou povoleny stopy hniloby, pokud je spotřebitel může běžným loupáním odstranit. Hlavičky chřestu bílého mohou být zbarvené, a to i do zelena. Hlavičky chřestu fialového mohou mít slabě zelené zbarvení.

Chřest zelený musí být zelený nejméně na 60 % délky prýtu.

Prýty mohou být lehce dřevnaté.

Řez na bázi prýtu může být mírně šikmý.

III. USTANOVENÍ O TŘÍDĚNÍ PODLE VELIKOSTI

Velikost se stanoví podle délky a příčného průměru prýtů.

A. Třídění podle délky

Délka prýtů musí činit:

- více než 17 cm u chřestu dlouhého,
- od 12 do 17 cm u chřestu krátkého,
- u chřestu jakostní třídy II, který je rovnán do balení nesvazkovaný:
 - a) bílý a fialový: od 12 do 22 cm
 - b) fialovozelený a zelený: od 12 do 27 cm
- méně než 12 cm u hlaviček chřestu.

U chřestu bílého a chřestu fialového je povolena délka prýtů nejvýše 22 cm, u chřestu zeleného a chřestu fialovozeleného nejvýše 27 cm.

U prýtů dodávaných v pevně svázaném svazku nesmí maximální rozdíl mezi nejmenším a největším prýtem přesahovat 5 cm.

B. Třídění podle příčného průměru

Příčný průměr prýtů se měří v polovině jejich délky.

Minimální příčný průměr a třídění podle velikosti je stanoveno takto:
Bílý a fialový chřest:

Jakostní třída	Minimální příčný průměr	Stanovení velikosti:
Výběrová třída	12 mm	Rozdíl nejvýše 8 mm mezi nejsilnějším a nejslabším prýtem v témže balení nebo svazku.
I	10 mm	Rozdíl nejvýše 10 mm mezi nejsilnějším a nejslabším prýtem v témže balení nebo svazku.
II	8 mm	Stejnorodost není předepsána

Fialovozelený a zelený chřest:

Jakostní třída	Minimální příčný průměr	Stanovení velikosti:
Výběrová třída a jakostní třída I	3 mm	Rozdíl nejvýše 8 mm mezi nejsilnějším a nejslabším prýtem v témže balení nebo svazku.
II	3 mm	Stejnorodost není předepsána

IV. USTANOVENÍ O DOVOLENÝCH ODCHYLKÁCH

Pro produkty, které neodpovídají požadavkům uvedené jakostní třídy, jsou v každém balení dovoleny odchylky jakosti a velikosti.

A. Dovolené odchylky jakosti

i) Výběrová třída

Je dovolena celková odchylka 5 % počtu nebo hmotnosti prýtů, které neodpovídají požadavkům této jakostní třídy, avšak které odpovídají požadavkům stanoveným pro jakostní třídu I nebo, výjimečně, které splňují podmínky pro odchylku této třídy, nebo které mají mírné nezahojené praskliny vzniklé po sklizni.

ii) Třída I

Je dovolena celková odchylka 10 % počtu nebo hmotnosti prýtů, které neodpovídají požadavkům této jakostní třídy, avšak které odpovídají požadavkům stanoveným pro jakostní třídu II nebo, výjimečně, které splňují podmínky pro odchylku této třídy, nebo které mají mírné nezahojené praskliny vzniklé po sklizni.

iii) Třída II

Je dovolena celková odchylka 10 % počtu nebo hmotnosti prýtů neodpovídajících požadavkům této jakostní třídy ani minimálním požadavkům, s výjimkou prýtů napadených hnilobou nebo s jiným poškozením, které je činí nevhodnými ke spotřebě.

Kromě toho je povolena celková odchylka 10 % počtu nebo hmotnosti prýtů dutých nebo prýtů s velmi mírnými prasklinami vzniklými při praní. Podíl dutých prýtů v témže balení nebo svazku nesmí v žádném případě přesáhnout 15 % počtu nebo hmotnosti.

B. Dovolené odchylky velikosti

U všech jakostních tříd je dovolena celková odchylka 10 % počtu nebo hmotnosti prýtů, které neodpovídají uvedené velikosti a které se odchylují od stanoveného rozmezí nejvýše o 1 cm u délky a nejvýše o 2 mm u příčného průměru.

V. USTANOVENÍ O OBCHODNÍ ÚPRAVĚ

A. Stejnorodost

Obsah každého balení nebo svazku musí být stejnorodý a musí sestávat pouze z chřestu téhož původu, jakosti a velikosti (pokud je roztríděn podle velikosti).

Pokud se týká zbarvení, jsou však v dané skupině zbarvení povoleny prýty odlišné skupiny zbarvení v tomto rozsahu:

- a) chřest bílý: 10 % počtu nebo hmotnosti chřestu fialového u výběrové třídy a jakostní třídy I a 15 % u třídy II.
- b) fialový, fialovozelený a zelený chřest: 10 % počtu nebo hmotnosti chřestu odlišné skupiny zbarvení.

U jakostní třídy II je povolen bílý chřest ve směsi s fialovým, pokud je směs náležitě označena.

Viditelná část obsahu balení nebo svazku musí odpovídat zbývajícím částem obsahu.

B. Obalová úprava

Chřest musí být balen způsobem zajišťujícím náležitou ochranu produktu.

Materiály použité uvnitř obalu musí být čisté a nesmějí způsobovat vnější ani vnitřní poškození produktů. Povoluje se použití materiálů, především papíru nebo nálepek s obchodními údaji, pokud je tisk nebo štítkování provedeno zdravotně nezávadnou barvou nebo lepidlem.

V obalech se nesmějí vyskytovat žádné cizí příměsi.

C. Obchodní úprava

Chřest lze dodávat:

- i) ve svazcích pevně svázaných
Prýty umístěné na obvodu každého svazku musí vzhledem a příčným průměrem odpovídat průměru prýtů, z nichž svazek sestává.

Prýty chřestu výběrové třídy dodávané ve svazcích musí být téže délky.

Svazky musí být v balení srovnány; každý svazek může být zvlášť chráněn papírem.

V témže balení musí být svazky téže hmotnosti.

- ii) rovnaný v baleních nesvazkovaný

VI. USTANOVENÍ O OZNAČOVÁNÍ

Každý obal¹ musí být na jedné straně označen následujícími údaji uvedenými čitelně, nesmazatelně a tak, aby byly viditelné zvenku:

A. Identifikace

Balírna	)	jméno a adresa nebo
a/nebo		úředně vydaný nebo
odesílatel	)	uznávané kódové označení

. Druh produktu

- „Chřest“ a dále označení „bílý“, „fialový“, nebo „fialovozelený“, „zelený“, není-li obsah viditelný zvenku a popř. označení „krátký“, „hlavičky“ nebo „směs bílého a fialového chřestu“.

C. Původ produktu

- Země původu a případně pěstitelská oblast nebo národní, regionální či místní označení.

D. Obchodní údaje

- jakostní třída
- velikost vyjádřená:
 - a) u chřestu, u něhož je požadována stejnorodost, vyjádřená jako nejmenší a největší průměr
 - b) u chřestu, u něhož není požadována stejnorodost, vyjádřená jako nejmenší a také největší průměr nebo označením „a více“

¹

Jednotlivá balení produktů předem připravená k přímému prodeji spotřebiteli nepodléhají těmto požadavkům na označování, musí však splňovat vnitrostátní požadavky. Uvedené označení se však v každém případě uvádí na přepravním balení obsahujícím tato jednotlivá balení.

Vnitrostátní právní předpisy řady zemí vyžadují výslovné uvedení jména a adresy. Při použití kódového označení však musí být v bezprostřední souvislosti uveden odkaz na „balírnu a/nebo odesílatele (nebo jejich odpovídající zkratky)“.

- u chřestu ve svazcích nebo v baleních počet svazků nebo balení.

E. Úřední kontrolní značka (nepovinně)

Zveřejněno
v r. 1963

Revize provedena
v letech 1996 a
1999

Na základě normy EHK OSN pro chřest
byla v rámci režimu OECD vydána vysvětlující brožura.